

Anders Ekström & Sverker Sörlin: **Alltings mått. Humanistisk kunskap i framtidens samhälle.** Norstedts, 2012. 288 s.

Humanioras utmaningar

Två rikssvenska professorer inom humaniora har skrivit en debattbok om humanioras problem och kommande utmaningar. De är **Anders Ekström**, professor i medierat kultur, och **Sverker Sörlin**, professor i miljöhistoria.

Deras grepp är brett, kritiskt reflekterande och det grunder sig på ett mångårigt intresse jämte läsning vid sidan av andra uppgifter och projekt. Deras övergripande synpunkt är att humaniora nu befinner sej i ett ämnesspecifikt stadium med skarpa gränser sinsemellan och i relation till andra vetenskapsområden utanför humaniora. Det vill de förändra genom att integrera humaniora i andra vetenskapsområden – och med min formulering – göra humaniora mera till ett perspektiv

som läggs in och över alla andra vetenskapsområden. Författarna menar dessutom att de aktuella gränserna ämnen emellan inte skall vara stabila, utan att ämnena skall ingå i dynamiska projekt och forskningsinitiativ. De renodlar därmed den kultur med tidsbegränsade projekt som redan är ett väsentligt inslag i vetenskaps-samhället. Det finns häri en risk för ökade konflikter om de osäkra budgetresurser, som blir ett resultat av denna dynamisering.

Boken hör till kategorin försök på "rethinking" av ett vetenskapsområde. Detta försök har lyckats om man nu uppfattar den som en debattbok som bör inspirera och provocera till debatt om humanioras vara eller icke vara.

Det finns därmed en kontrast mellan det humanistiska perspektivet och de andra vetenskapsområdena. Det som karakteriserar dessa andra vetenskapsområden är bl.a. ett genomgående krav om en kvantifiering. I detta sammanhang kunde de dock ha nyanserat helheten genom att tala om den ökade vikt som kulturbegreppet har fått inom bl.a. sociologi; detta ämne räknas normalt till samhällsvetenskaperna.

Det är humanioras situation i Sverige som behandlas, men författarna använder material från andra länder till att belysa den svenska situationen. Emellertid finns det många likheter – men också olikheter – mellan Sverige och Finland samt de andra nordiska länderna, så man kan som bosatt i Finland läsa boken med

stor behållning.

Jag har dock enstaka kritiska synpunkter på boken: Den historiska utvecklingen i samspelet mellan vetenskapssamfundet – om man uppfattar det som ett socialt nätverk – och samhället i övrigt, kunde ha kommit tydligare fram. Också vetenskapsteoretiska förändringar kunde ha betonats mera.

Det är klart att socialkonstruktivismen nu har en stark position inom humaniora, och det är troligen också klart att positivism från 1950-talets mitt till studentupproret 1968 hade en dominerande roll i sammanhanget med en ekonomisk växtprocess efter det andra världskriget. Som kontrast till den omtalade socialkonstruktivism var denna period också präglad av en etnocentrism med fokus på USA och Europa. I detta sammanhang hade jag kanske också önskat mig en omnämning av **Thomas Kuhn** och hans teori om paradigmskiftet, även om hans ursprungliga utbildningsbakgrund var fysik och inte humaniora. De kunde också ha preciserat mera hur det humanistiska perspektivet som de vill lägga in och över andra vetenskapsområden skulle se ut.

Allt som allt vill jag dock rekommendera boken varmast, särskilt åt humanister. ¶

OLE RUD NIELSEN

Jaakko Härmä & Inka Nokso: **Kallfien. Kirjastossa milaisen ti** Avain, 2012.

Mah tiete kun

Tieteelli
letään h
valistus
arabiala
milainen
sisijaise
onkin n
singin y
ja islam
Jaakko
min tut
teos *Ka*
lais-isl
Siir
ottaen
histori
näköku
tieteet
siikint
raken

PROFESSORIEN, TIETEENTEKIJÖIDEN JA YLIOPISTOJEN OPETUSALAN LEHTI

ACATIIMI

3 2013

Myyntityötä tieteen ehdoilla

Fysiikan professori Edward Hægström tekee aktiivista yritys yhteistyötä eikä peittele rahan suhdetta tieteentekoon.